

IK HAAT MAROKKANEN

Ik haat Marokkanen. Althans, een andere conclusie leek mij niet mogelijk nadat ik mijn reactie peilde op de verkiezingswinst van Geert Wilders 9 juni. Kon ik me daarvoor nog opwinden als ik hem hoorde spreken over knieschoten lossen, paspoorten afpakken en uitzetting, nu hij regeringsverantwoordelijkheid leek te krijgen en ik me bedacht dat bepaalde Marokkanen nu misschien wel echt uitgezet zouden worden, merkte ik dat ik dat helemaal niet zo erg vond. Dat ik het zelfs wel best vond. Sterker nog, dat ik inmiddels ook wel genoeg had van de Marokkanen met hun Islam, ramadan en moskee, en dat ik eigenlijk gewoon de wens koester om van ze af te zijn.

Nu moet ik onmiddellijk bekennen dat ik van mijn eigen reactie schrok. Dat kennelijk ergens in de luwte van mijn innerlijk een boosaardig monster had kunnen groeien die mij, in weerwil van al mijn democratische idealen en liberale opvattingen, tot zulke onversneden racistische gevoelens had weten te verleiden. Was ik soms toch een slecht mens, vroeg ik mij af. Misschien wel, maar dan toch nauwelijks veel slechter dan gemiddeld. Nee, dat kon het niet zijn. Maar wat dan wel?

Nu is het zonder meer zo, dat als ik alleen al aan het woord Marokkaan denk, er op de achtergrond allerlei meteen andere termen mee galmen, zoals straatterrorist, geitenneuker, draaideurcrimineel, kutmarokkaantjes, kopvoddentax enz. Kortom, het jargon waarmee we de Marokkaan in de media hebben leren kennen. Een jargon dat nou niet bepaald tot sympathie oproept, maar eerder tot het tegenovergestelde. Dus misschien is het inderdaad wel zo banaal. Dat ik, sinds Pim Fortuyn tien jaar geleden over een achterlijke cultuur begon, me heb laten indoctrineren door een retoriek die Marokkanen als onmensens diskwalificeert. En dat ik zo in mijn hart een sluimerende haat heb laten aanwakkeren die bij de verkiezingswinst van Wilders in een keer in zijn volle glorie manifest werd.

Het is natuurlijk best triest om te bedenken dat die haat me feitelijk is aangepraat. Aangepraat door een stelletje mediagenieke fanatici en oproerkraaiers. En het wordt nog triester als je bedenkt dat ik persoonlijk helemaal geen last heb van Marokkanen. Ik ken ze niet en ik zie ze niet. Ik woon weliswaar in Amsterdam, maar in Oud-Zuid, een smetteloos witte buurt. Mijn kinderen zitten op een keurige roomblanke school, en verder ben ik nog nooit, echt nog nooit, lastig gevallen of overvallen door wat voor een Marokkaan of andersoortig allochtoon dan ook. Ja, als je daar even bij stil staat dan is het best triest dat ik ze dan toch blijik te haten.

Dat trieste wordt zelfs tragisch als je bedenkt dat het werkelijke contact dat ik ooit heb gehad met Marokkanen ronduit positief was. Dat was toen ik als vroegtijdig schoolverlater van mijn ouders maar moest gaan werken en bij de Hoogovens in IJmuiden terecht kwam waar ik alleen maar Marokkaanse collega's had. Nooit zal ik vergeten hoe tijdens de lunch, alle broodtrommels naar het midden van de tafel werden geschoven om daarna met z'n allen te eten van de meeste heerlijke hapjes en gerechten, waar mijn Hollandse boterhammetjes maar lullig bij afstaken. Het was een sfeer van delen, gezelligheid en betrokkenheid, die ik daarna nooit meer ben tegengekomen in al mijn andere laaggeschoolde baantjes met vooral autochtone collega's.

Als ik me dat bedenk, en besef hoe ik Marokkanen inmiddels niet meer moet, dan voel ik een enorm berouw opwellen, en ergens achter in mijn keel de behoefte aanzwellen om heel hard uit te roepen: Marokkanen, ik houd van jullie. Ik houd van jullie allemaal... Maar goed, ik besef ook wel dat zo iets ronduit pathetisch is, en dat het in de huidige sfeer van segregatie en polarisatie ook helemaal geen effect heeft. Sterker nog, het zal zelfs averechts werken. Ik zal als een Marokkanen knuffelaar worden gezien, en men zal mij in die hoedanigheid als een fundamentele bedreiging zien voor onze moderne, seculiere en Verlichte Westerse samenleving.

Ja, want zover is het inmiddels. Er heeft zich in dat hele multiculti debat een vriend – vijand retoriek ontwikkeld die het werkelijk nog onmogelijk maakt om ook maar het geringste positieve of gunstige geluid over Marokkanen te uiten. De Marokkaan is tot vijand verklaard. En dat vijand denken is nu ook salonfähig geworden, nu Wilders zich aan het politieke establishment heeft weten te liëren. Hoe lang duurt het nog voordat ze in de politiek gaan spreken over de oplossing van het 'Marokkanen-vraagstuk' zoals destijds in Duitsland over het 'joden-vraagstuk' werd gesproken? We weten allemaal dat het in Duitsland op de Endlösung uitdraaide. In Nederland zal het vooralsnog niet zo'n vaart te lopen, maar in het ontmenselijken en tot vijand verdoemen van de Marokkaan zie ik wel een parallel met het Nationaal Socialistisch Duitsland, en die parallel komt, hoe je het ook wendt of keert, niet bepaald fris op mij over.

Nu wil ik hier geen pleidooi houden om voortaan dan maar niks dan goeds over de Marokkanen te spreken. Ik weet ook wel dat als we naar de Marokkaanse gemeenschap kijken, we veel taalachterstand, hoge

schooluitval, oververtegenwoordiging in WAO en WW, en in de criminaliteitsstatistiek zien. En dat we radicalisering, antisemitisme en homo-haat zien. Allemaal problemen die om structurele oplossingen roepen. Maar je hebt er toch niet veel gezond verstand voor nodig om te beseffen dat het kweken en cultiveren van populistische haat alles behalve een structurele oplossing is. Het staat zo'n oplossing juist in de weg.

Maar als het dan zo besmettelijk is hoe moeten we ons dan weren tegen die populistische taal van haat en uitsluiting? Bas Heijne betoogde onlangs in het NRC Handelsblad dat wie tegen dat populisme in wil gaan een nieuwe aansprekende taal moet leren spreken. Niet de taal die tot nu toe steeds is ingezet, met iedere keer weer hetzelfde gehamer op abstracties als gelijkheid, solidariteit en rechtstaat. Daar zijn populistische oren structureel doof voor. Het moet juist een taal zijn die zich van hetzelfde pathos en dezelfde stijl bedient als het populisme. Een taal die van de dagelijkse praktijk uitgaat, die de dingen bij de naam noemt, en zowel speels en uitdagend, als zuigend en aanvallend is.

Ik denk dat Heijne daar een punt heeft, alleen zie ik de mastodonten van het rollatorkabinet, zoals Rutte-1 nu al schertsend wordt genoemd, niet zo snel in zulke taal gaan uitblinken. De oppositie dan? Nee, Cohen, zal waarschijnlijk blijven stamelen en stotteren. Halsema en Pechtold zullen te intellectueel blijven, en Roemer? Hem lukt het weliswaar een populaire toon aan te slaan, maar die klinkt weer veel te archaïsch links om echt aan te spreken.

Dus ook die nieuwe taal waar Heijne op hoopt, zal voorlopig op zich laten wachten. En zolang een krachtig weerwoord op het populisme uitblijft, vrees ik de dag waarop we zozeer besmet raken door de haat, dat we er zelfs trots op worden, en het als idealistische bezieling beleven. En ik vrees dat ook ik er vatbaar voor zal zijn. Dus tot de tijd dat de spreker op staat die Heijne zich droomt, rest mij weinig meer dan vaker terug te denken aan mijn tijd bij de Hoogovens, toen ik Marokkanen nog als mijn vrienden zag, en hoop dan maar zo, de haat nog zolang mogelijk buiten de deur te houden.

Marcel Zuiderland, 20 oktober 2010.